EKOPLANT, s.r.o.

METODYKA

instalacja ogrodzenia zapachowego w celu zmniejszenia liczby kolizji pojazdów z dzikimi zwierzętami

Warunki techniczne

pachołek®

Element ochrony przyrody

2025
Wydawca: EKOPLANT, s.r.o.

TREŚĆ

1.	Wprowadzenie	2
2.	Definicje pojęć	2
3.	Instalacja ogrodzenia zapachowego	3
	3.1 Lokalizacja odcinka, na którym występuje skupisko wypadków drogowych	3
	3.2 Ocena terenu, na którym zostanie zainstalowana bariera zapachowa	3
	3.3 Wyposażenie materiałowe	3
	3.4 Procedura instalacji klasycznej bariery zapachowej	3
4.	Konserwacja	4
	4.1 Aktywacja	4
	4.2 Reaktywacja	4
	4.3 Kontrola stanu bariery zapachowej	4
5.	Środki ochronne	4

1. WPROWADZENIE

W celu zmniejszenia liczby kolizji z dzikimi zwierzętami na odcinkach dróg, na których często dochodzi do wypadków, z powodzeniem stosuje się ogrodzenia zapachowe. Instalowane są tam, gdzie nie można zastosować ogrodzenia drogi. Ogrodzenie zapachowe to urządzenie, którego działanie opiera się na skutecznej substancji zapachowej imitującej zapach drapieżnika (człowieka, niedźwiedzia, rysia), a tym samym odstraszającej zwierzynę łowną i czarną.

Celem tej metodyki jest ujednolicenie procedury instalacji ogrodzenia zapachowego, jego aktywacji i reaktywacji, tak aby ogrodzenie zapachowe było skuteczne przez cały rok.

2. DEFINICJE POJĘĆ

Ogrodzenie zapachowe – to urządzenie techniczne, które w połączeniu z substancją zapachową odstrasza zwierzęta od wchodzenia na drogę, a następnie od jej przekraczania.

Skupisko wypadków drogowych – odcinek drogi, na którym dochodzi do wielu kolizji pojazdów z dzikimi zwierzętami (strefy migracyjne, korytarze ekologiczne).

Lokalizacja odcinka wypadków drogowych przeprowadzana jest na podstawie danych Komendy Głównej Policji, a także zgodnie z informacjami zawartymi na mapach dostępnych na stronach www.policja.pl

Wskaźnik kolizyjności z dzikimi zwierzętami to względna miara wyrażająca całkowite szkody powstałe w wyniku kolizji z dzikimi zwierzętami, odnoszona do długości sieci drogowej na danym obszarze administracyjnym (województwie, powiecie).

Biodegradowalny nośnik substancji zapachowej – jest to materiał specjalnie opracowany do wstrzykiwania substancji zapachowej (patent UE i CZ), który ma otwarte pory zapewniające wysoki współczynnik dyfuzji substancji zapachowej, a tym samym maksymalną skuteczność ogrodzenia zapachowego. Nośnik jest stabilny i nie emituje substancji obcych do środowiska.

Koncentraty substancji zapachowych PACHO-LEK® przeciwko zwierzynie łownej i czarnej – zawierają substancję czynną, która imituje zapach drapieżnika, odstraszając zwierzynę łowną i czarną od przejścia przez drogę.

Aktywacja – pierwsze wstrzyknięcie koncentratu substancji zapachowej do nośnika w ramach instalacji ogrodzenia zapachowego.

Ożywienie – kolejne wstrzyknięcie koncentratu substancji zapachowej do nośnika w terminie do 3 miesięcy od ostatniego wstrzyknięcia koncentratu substancji zapachowej.

3. INSTALACJA OGRODZENIA ZAPACHOWEGO

3.1 Lokalizacja odcinka, na którym występuje skupisko wypadków drogowych

Przed montażem ogrodzenia zapachowego należy zlokalizować miejsce, gdzie często dochodzi do wypadków drogowych, na podstawie danych Centrum Automatycznego Nadzoru nad Ruchem Drogowym (CANARD) lub map dostępnych na stronach www.policja.pl oraz www.obserwatoriumbrd.pl.

3.2 Ocena terenu, na którym zostanie zainstalowana bariera zapachowa

Jeśli lokalizacja ogrodzenia zapachowego została przeprowadzona – miejsce skupienia wypadków drogowych, jego początek i koniec, ewentualnie współrzędne X, Y, należy ocenić ukształtowanie terenu i dopiero wtedy zdecydować, w którym kierunku będzie przebiegać ogrodzenie zapachowe. Podczas instalacji należy przestrzegać następujących zasad:

- bariery zapachowe nie należy instalować przy drodze, zawsze poza korpusem drogi, na granicy łąki, pola lub lasu, zawsze poza zasięgiem koszenia trawy przez służby drogowe. Jeśli droga przebiega w wykopie terenu, instalację należy wykonać na szczycie skarpy
- jeśli droga sąsiaduje z krzewami lub terenem podmokłym, ogrodzenie zapachowe należy umieścić za tymi obszarami
- jeśli przez drogę przebiega most (biokorytarz), ogrodzenie zapachowe instaluje się na skraju mostu, tak aby zwierzęta mogły bez problemu przejść przez most na drugą stronę.

3.3 Wyposażenie materiałowe

- **Słupki** – drewniane, zalecane wymiary 2,5 x 2,5 x 100 cm.
- **Adaptery** – o wymiarach 4,5 x 3,5 x 6 cm, jeśli adaptery nie są dostępne, uchwyt można przymocować do słupka za pomocą gwoździa..
- **Nośnik BIO10-PO** – wymiary 5,5 x 3,5 x 4,5 cm, patrz rozdział 2.
- **Koncentrat substancji zapachowej PACHO-LEK® – ZWIERZYNA ŁOWNA I CZARNA** – patrz rozdział 2.

3.4 Procedura instalacji klasycznej bariery zapachowej

- słupki wbija się w ziemię młotkiem lub wkręca wiertłem do gruntu na głębokość 20-30 cm **w odległości około 10 m od siebie,** słupki z adapterami wbija się czołowo w kierunku, z którego nadchodzi zwierzyna
- do adapterów wsuwa się z boku uchwyty BIO10-PO
- do uchwytów wstrzykuje się koncentrat substancji zapachowej, naciskając aplikator przez około 1 sekundę
- wtryskiwanie koncentratu substancji zapachowej należy wykonywać wyłącznie z wiatrem, aby nie doszło do zanieczyszczenia odzieży substancją zapachową

4. KONSERWACJA

4.1 Aktywacja

Aktywacja ogrodzenia zapachowego odbywa się równocześnie z instalacją, patrz pkt 3.4 niniejszej metodyki.

4.2 Reaktywacja

Ożywienie ogrodzenia zapachowego przeprowadza się w terminie do 3 miesięcy, 4 razy w roku. W krytycznym okresie wzmożonej migracji zwierząt, tj. w okresie od maja do października, należy zwrócić szczególną uwagę na ogrodzenia zapachowe i częściej przeprowadzać ich ożywianie.

4.3 Kontrola stanu bariery zapachowej

Zaleca się regularne sprawdzanie ogrodzenia zapachowego, aby zapobiec przedostawaniu się zwierząt w wyniku braku nośników z jakichkolwiek przyczyn. Skuteczność ogrodzenia zapachowego sprawdza się za pomocą olfaktometrii.

5. ŚRODKI OCHRONNE

- okulary lub osłona
- odzież robocza
- rękawice gumowe, najlepiej cienkie laboratoryjne (chemiczne)
- obuwie robocze
- kamizelka odblaskowa

Dokument jest zgodny z przepisami prawnymi dotyczącymi ochrony zwierząt, w tym prawem unijnym i krajowym, oraz jest wdrażany zgodnie z zasadami i wytycznymi dotyczącymi monitorowania i działań ochronnych.